

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Kedden, Januárius 4-ik napján, 1814-dik esztendőben.

B é t s.

Hála legyen a' Mindenhatónak azon kegyelmességéért, melly szerént az elmúlt 1813-dik esztendőben minket életben megtartani, és ezen újonnan született 1814-dik esztendőre, mások felett tsendes békeségben általtenni méltóztatott. Esedezzünk a' kegyelmes egeknek, hogy rajtunk könnyörülni, 's nekünk óhajtott békességet adni, Országunktól az ellenséget eltávoztatni, és ditsősségesen uralkodó, 's boldogságunkra éjjel nappal felnyílt szemekkel vigyázó szeretett Királyunkat, közinkbe győzedelmi koronával felékesítve vissza vezérelni méltóztassanak.

A' Bétsi polgári Előjárók előre keresett és meg is nyert kegyelmes engedelmel Felséges Urunk eránt való fedhetetlen hívségeknek kinyilatkoztatására öt tekiütesebb személyből álló követséget küldöttek ma múlt egy hete, Breisgau (Brisgovia) fő városába Freyburgba olly feltétellel, hogy ottan Eő Felségének szerentsés új esztendőt, és a' köz jóra intézett feltételéiben boldog előmenetelt kívánnyanak a' Bétsi

Publicum nevében. Ennek a' követségnek nevezetesebb tagja az első Polgármester és Cs. K. udvari Tanátsos *Wohlleben István*, a' vice Polgármester *Weber Boldizsár*, magistratualis Tanátsos *Leeb* urak, és két nevezetes Bétsi polgárok, kiknek szerentsésen leendő vissza téréseket, és Eő Cs. Kir. Felségétől hozandó válaszokat nyughatatlansággal várják ezen Cs. rezidentziának minden kar és rendbéli lakosi.

Nagy Britannia.

A' Londoni közönséges újság leveleknek 10-ik Novemberi darabja szerént, a' Britanniai Parlamentumnak három nappal annakelőtte tartott közönséges gyűllésének eleibe terjesztetett azon fontos megegyezés, mellyre a' Londoni Királyi és a' Pétersburgi Császári udvarok, a' jelenvaló háborúnak folytatására nézve egymás [közt léptek a' múlt 1813-ik esztendő Junius hónapjában. Ez a' szoros megegyezés kilentz tikkelyekből áll, 's következőképen kezdődik:

A' leg szentségesebb és eloszolhatatlan
Szent-Háromságnak nevében

A' Nagy Britanniai és Irlandiai egyesült Országokuaak Királya, és a' minden Oroszoknak Császára Eő Felségek semmi áldozatot nem kéméltek, semmi erőlködésnek nem kedveztek, hogy az ellenség Európánaksemmivé való tételére tzelzó szándékának es plánujának határt vethessenek. Egy olly idő pontban, mellyben az Isteni gondviselés az Eő Felségek fegyverét olly világossan böldegította, olly kívánság lelkesíti Eő Felségeket, hogy a' népeknek függetlenséget, békességet, 's boldogulást szerezhessenek, és hogy minden hatalmokban lévő eszközöket ezen használatos végnek elérésére fordítsanak, abban egymással megegyeztenek, és egy különös szövetséget szereztek a' végre, hogy azon pénzbeli segedelmet és segítséget meghatározzák, mellyel ezen két Hatalmasság az egész háború alatt egymást gyámolíthassák. E' végre meghatalmazott követjeikké választották a' Felséges Nagy Britanniai és Irlandiai Király Viscount *Cathcartot* Baro *Cathcartot* és *Greenokot* a' Parlamentum egyik Lordját, titkos Tanátsosát, Skotziának Vice-Admirálisát, az armáda Generálisát, a' Kir. testőröz 2-ik regementnek Obersterét, és a' régi 's igen nemes Sz. András vitézi Rendnek tagját [*Ordinis S. Andrae seu Cardui*] a' Fels. Orosz Császárnál rendkívül való Követjét, és meghatalmazottját; a' Fels. Orosz Császár pedig Gróf *Nesselrode Károlyt* maga titkos Tanátsosát, Status Titoknokját, valóságos Komornyikját, a' Szent Wladimir vitézi Rend 3-ik karbeli vitézét, és *Anstett Jánost* maga titkos Tanátsosát, a' Sz. Wladimir Rendje első Karbeli, és a' Jéruzsálembeli Sz. János Rendjének tagját, a' kik meghatalmazott leveleiknek feltseréltetések után, következő tikkelyekből álló egyességre léptek:

1. *Tzik.* A' Fels. Orosz Császár álhatatosan elvégezvén azt magában, hogy a' jelenvaló háborút leg nagyobb erővel foly-

tassa, magát arra kötelezi, hogy a' várakban lévő katona őrizeteken kívül, szüntelen 160 ezer emberekből álló, különböző fegyverű armádát fog készen tartani.

2. *Tzik.* És hogy azon végre maga részéről leg hathatósabban munkálodhasson, Eő Nagy Britanniai Kir. Felsége is arra ajánlja magát, hogy e' folyó 1813-ik esztendőben, a' Fels. Orosz Császár szabad rendelkezésére egy williom, száz harmincz háromezerszáz harmincznégyfont sterlinget fog Londonba fizettetni, e' mellett, a' N. Britanniai kikötőhelyekben most lévő Orosz hajósegeknek, és az azokon lévő hajós katonaságnak tartására ötszáz ezer font sterlinget fog rendelni.

3. *Tzik.* Ez az egy miliom, háromszáz harmincz háromezerből, és száz harmincz négy font sterlingből (1,333,134) álló summa hólnaponként fog kifizettetni, olly formán, hogy az 1814-ik esztendő Januáius hólnapjának első napjáig egészlen ki legyen fizetődve. (Egy font sterling a' mi pénzünk szerént, 11 forintokat teszen, következésképen ez a' 1,333,134 font sterling Austriai pénzben 14,664,474, az az, tizennégy milliom, hatszáz hatvanuégyszer, négyszáz hetven négy forintra megyen).

4. *Tz.* Hogy az a' pengő pénzbeli szükség, melly a' száraz Európában napról napra mind inkább inkább nevedik, eltávoztatni, és ezen igen fontos háborúban minden eszközöket, mellyek annak következését bátorságossá tehessék, öszve lehessen kaptsolni, a' két szövetező nagy Hatalmasságok a' Fels. Prussziai Királlyal egyetértőleg abban egyeztenek meg, hogy *Föderativ-Geld Banknoten* (Szövetséges Bankó tzedula) nevezet alatt elvehető pénzt adjanak ki, úgy mindazáltal:

a.) Hogy ennek a' papíros pénznek sumája 5 milliom font sterlingnél többre ne menyen, a' mellyekért az ösz-

ve szövetkező Hatalmasságok felelni fognak, vagy jót állanak. Ennek a summának két harmad része az Orosz Birodalomnak, egy harmad része pedig Prussziának dispositiójára, avagy szabad rendelkezésre hagyattatik.

b.) Ezt az öt milliom font sterlingből álló summát ezek a három Hatalmasságok fizessék vissza, olly móddal és olly mérték szerint, hogy Anglia tsak három hatod részt, az Orosz Birodalom két hatod részt, Prusszia pedig egy hatod részt fizessenek.

c.) Ez a visszafizetés az 1815-ik esztendő Julius Havának első napjáig, vagy a végképen való békeség végződése után fél esztendővel essen meg.

d.) Ez az 5 milliom font sterlingből álló szövetséges bankótzédula egyedül a hadi költségekre fordítódjon, hogy annál fogva mindenkor munkásságban lehessen az ármádákat tartani.

e.) Ezen summának felosztására egy mind a három Hatalmasságok által kineveztetendő Commissio fog ügyelni. Nem egyszerre, hanem lassan lassan, hól- naponként fizetődjön meg a költsön adott papiros pénz. Mindazáltal mind az, valami annak vissza fizettetését érányozza, annak formája, az azért való kezesség, a költségek, azoknak általtételek, azoknak folyamata, és visszafizetése egy különös Commissio által intéztessék el, és az azért való kezességnek olly ereje, és hitelessége legyen, mintha a jelenvaló traktában szórúlszóra benne volna.

5. *Tzik.* Mivel a 2-ik tzikkely szerint a Britanniai Kormányzék az ötszáz ezer font sterlingért az Orosz hajóseregeknek tartását magára vállalta, tehát a Fels. Orosz Császár maga részéről abban megegyez, hogy Eő Nagy Britanniai Felsége azon hajóseregnek az Európai tengerekben olly hasznát vehesse, a mint a közönséges ellenség ellen való hadakozás kívánni fogja.

6. *Tzik.* Ámbár a jelenvaló egyezésben az ígértetik, hogy ez a N. Britanniától való segedelem tsak ezen folyó 1813-ik esztendőben adatódjon: mindazáltal azt ígérlik a két szövetkező Hatalmasságok, hogy, mivel ezen költsönös kötelességeknek mind addig kell tartani, míg a jelenvaló háború tartani fog, azon segedelemre nézve, a mellyet egymásnak adni kívánnak, meg fognak egyezni, és ha a jelenvaló háború, mellytől őrizzen meg az Isten, a fent megjegyzett időn túl tartana, mivel az illy újabb kötésnek kiváltképen a lenne a tzelja, hogy magok erőlködéseket jobban kiterjessék, a segedelem adásra mindenkor készek lesznek.

7. *Tzik.* A tábori foglalatosságokra nézve egymással megegyezőleg fognak az egyező Hatalmasságok egymással bánni, és mindent, a mit költsönös politikájok kívánni fog, egymással szabadon közlik. A fent nevezett Hatalmasságok költsönösen arra kötelezik magokat, hogy közönséges ellenséggel különösen alkudni nem fognak, és sem békeséget, sem fegyverszünet, sem másféle megegyezést nem fognak vele tenni, hanem közönséges megegyezéssel.

8. *Tzik.* Engedődjék meg, hogy a különböző és szolgálatban lévő ármádák fővezerjeikhez tiszteket lehessen küldeni, és szabad legyen ezeknek a magok udvaraikkal levelezni, 's azokat mindenkor minden hadi történetekről tudósítani, és mind arról, a mi az ármádáknak foglalatosságokat érdeklí, esmeretessé tenni.

9. *Tzik.* Mihelyt tsak lehet, mindjárt ratificaltassék, avagy erőssítettessék és petséltessék meg ez a megegyezés. — *Költ Reichenbachban Junius 3-ik [15-ik] napján, 1813-dik esztendőben. Catheart, Gróf Nesselrode Károly. — Anstett János. m. p.*

Hadi Történetek.

I. A Rajna bal partján.

Az éppen most Baziliából ide érkezett

tudósítások szerint, már a' Frantzia földön lévő szövetséges hadi seregek, a' Lotharingiai Hertzegségnek *Nancy* városától 8 frantzia mértföldre fekvő kis városát és erősségét elfoglalták, 's abban 18 ágyút és sok puskaport találtak és nyertek; *Neuchatel* városában is benn vannak a' szövetséges hadi seregek. Ez a' város annak a' Neocomiumi Grófságnak fő városa, melly 1707-ik esztendőben, a' Longuevillei Grófnak halála után, a' Prussziai Királyt választottak uralkodó Fejedelmének, hanem a' Frantzia revolutzió miatt támadt háborúban attól elvéttetett, és a' Frantzia Major Generálnak *Berthier Sándornak* ajándékozott vala. Ennek a' tartománynak lakosai a' Bernai Kantonnal szoros barátságban élnek, reformáta vallásúak, 's mindnyájan Frantzia nyelven beszélnek. Az ezen tartománybéli hadi seregeknek forma ruhájok világos sárga, különbkülönbféle színű hajtókával.

A' szövetséges ármádáknak Frantzia országban való elő menetelekről következő tudósítás adattatott ki az Austria ármádának Fő hadi szállásában *Lörrachban* a' múlt Decemb. 25-ik napján: az Austriai Cs. Kir. seregek, úgymond, Decemb. 21-ik napján *Bázel, Krenzach, Laufenburg,* és *Schafhausen* mellett a' Rajna vizén általmenvén, a' következő napon a' Gróf *Wrede* lovasság Generálisa vezérlése alatt lévő Austriai és Baváriai hadi seregek is követték azokat, és a' derék Helvétusoktól barátságosan fogadtattak. — A' Solothurni Kantonbéli Kormányzók két Oberstert küldött a' Gróf *Bubna* Feldmarsal Lajtinant vezérlése alatt lévő könnyű osztály seregei eleibe a' határszéléig annak köszöntéssel való elfogadására, és a' régi szokás szerint való megvendéglésekre. — Ez a' Kanton, a' mint a' Német országi közönséges újságlevelekből olvassuk, minden öszve gyülekezett rekrutáit honnyaikba vissza bocsátotta.

Austriai F. M. Lajtinant Gróf *Bubna*, a' múlt Decemb. 23-ik napján éjjel a' *Vincent* K. Sz. lovas seregéből való *Devaux* Fő Strázsamester vezérlése alatt lévő 100 lovas 's éppen annyi vadász katonákat küldött *Neuchatelnek* elfoglalására, és az ott találtatandó tábori gyűjteményeknek elvételekre. — General Major *Zechmeister* is azon napon foglalta el *Biel*, vagy *Bienne* városát, Helvétziában a' Solothurni Kanton és a' Neufchateli Hertzegség közt. A' mint a' közönséges újság levelek tartják, még eddig egy ellenség sem mutatta magát a' Helvétziai határokon.

Oberster Báró *Schreier* olly tudósítást küldött Decemb. 23-ik napján *St. Croixból* az Austriai ármáda fő hadi szállására, hogy az ő portára járó corpora Kolmár városával által ellenben *Schleistädtig* kiszokott járni, és hogy azon környéken 100 Fr. Conscriptusokat fogott el, a' kik közül 60 ember már fel volt fegyverkezve; ezeken kívül két Párisból Straszburgba utazó kurirt, a' kiknél sok fontos levelek találtattak. — A' Hessen-Homburg Huszáregementjébéli Kapitány *Schell* is egy új Breisachban küldetett artillériás osztályt, és 12 puskaporos szekereket azoknak őrizőivel együtt ejtett fogságra. — Minden Kolmárban volt közönséges hivatalbéli személyek ezen várost elhagyván, minden ingóbingó jószágokkal egyetemhen *Nancyba* mentek által.

II. Északi Német Országban.

Azokról a' fontos dolgokról, mellyek Európának ezen részében mostanában történtek vala, következő tudósítást adtak ki a' Berlini közönséges újság levelek: Az északi ármádától hozzánk jött leg újabb tudósítások szerint, a' F. Svétziai Kor. Hertzegnek fő hadi szállása, Decemb. 16-ik napján *Kielben* volt. Az előtt való napon Eő Királyi Hertzegsége a' Dániai hadi seregeknek fő vezérével a' Hassziai Hertzeggel

Öszve menvén azt végzették, hogy 12 napig tartó fegyvernyúgvás legyen, hogy azon idő alatt a' Svétzia és Dánia országok közt leendő békesség munkába vétetődjön, és hogy mind a' két részről való hadi seregek azon ponton maradjanak, a' mellyen vannak a' fegyvernyúgvás idején.

Mivel ebben a' fegyverszűnésben Holstatiának a' Slesvigi határ mellett fekvő *Fridrichsort* nevezetű kis városa és erőssége nem volt befoglalva: arra való nézve a' Svécziái és Orosz szövetséges hadi seregek azt megszállották, 's annak rövid ostromoltatása után, capitulatio mellett Decemb. 19-ik napján meg is vették, következő pontok mellett:

1.) A' Fridrichsorti erősség, Decemb. 19-ik napján, délben 12 órakor, mostani állapotjában, minden mesterséges készületeivel, bástyáin lévő ágyúival, és a' Fels. Királyhoz tartozó pénzel 's tárgyakkal egyetemben, kivévén azokat, mellyek a' következő tikkelyekben előfordúlnak, az Eő Svétziái Kir. Felsege hadi népének által fog adattatni.

2.) Dél előtt 10 órakor a' vár kapuját a' Svékusok elfogják foglalni.

3.) Az abban lévő katona őrző sereg szakaszonként fog azon erősségből ki marsirozni, ma *Seekampa*, holnap *Eckenforden* által, a' demarcationális lineán túl. Az elmarsirozás hadi muzsikával, lobogó zászlókkal, és minden hadi betsülettel eszen meg, minden hozzá tartozó vagyonját elviheti magával, ét Svétziái őrző sereg által kísértessen.

4.) Az egész Friedrichorti katona őrizet, a' capitulatio után 24 órával tseréltesen fel azokkal a' katonákkal, a' kiket Anglus Generál Lajtinant a' Hassziái Hertzeggel Fridrikkel való verekedésében elvesztett. Hogyha a' Friedrichorti erősségben lévő őrző katonáknál kevesebb számú volna is, még sem vétetődne ez a' különbség számba. — Valameddig ez a' feltserelés

meg esik, betsületére fogadja azon katona őrizet, hogy sem a' Svékusok, sem ezeknek szövetségesei ellen fegyvert nem visel.

5.) Azoknak a' tiszteknek, a' kik tulajdonképen a' várhoz tartoznak, vagy a' kiknek ott familiájok van, megengedtetik, hogy a' várnak általadattatása utánis még egy néhány napig ott mülathassanak.

6.) A' Svétziái Kir. Kommandirozó Generális magára vállallya, hogy a' hátra maradandó Dánus beteg és sebes katonákra szorgalmatossan gondot fog viselni. — Ezek is bé lesznek a' capitulatio foglaltatva.

7.) A' várban lévő eszközöknek és dolgoknak általadatásokra, mind a' két részről esküvéssel kötelezett Commissariusok neveztetnek ki.

8.) General Major *Hirsch* a' várban maradhat, kinek szolgálatjára 25 betsületből való katona őrizet fog adattatni; ellenben az ott lévő katona őrizet, Decemb. 29-ik napját követett éjfélkor onnan kiköltözik, 's akkor osztán a' Dánusok és Svékusok közt szerzett fegyverszűnésnek végeleszen.

9.) Ez a' Capitulatio dúplán, vagy két példában fog leiratni, és mind a' két egyező résznek egyenlő párban adattatni. *Költ Fridrichsortban, Decemb. 19-ik napján 1813-ik eszt. — Hirsch Generál Major és Commendans, Posse Károly Henrik General-Major.*

Az északi Német Országban taborozó szövetséges armádának hadi foglalatosságairól következő tudósítás adattatott ki a' Frankfuti közönséges újság levelekben, melly Decemb. 20-ik napján küldetett oda *Fridrichstadt*ből a' Slesvigi Hertzegségnek nevezetes városából: Ma Generál *Lettenborn* az Orosz Császári seregekkel együtt hozzánk bėjött, minekutána azoknak egy része az Eyder folyóvizen általköltözött 's

hozzánk bészállott volna. Azok a' Dániai hadi seregek, mellyek a' mi vidékünkön feküdtek, haiván a' Kozákoknak közelgetéseket, elfutottak. E' szerént, hat nap alatt a' Dánusokkal való hadakozás a' Holsteini (Holsatiai) hertzegegségben ennek egyik határától fogva a' másikig elvégződött, melly sebes előmenetelt egyedül a' hadi seregek hathatós mozdulásaiknak kell tulajdonítani, és ez kevés vérontásban is került.

Minekelőtte ezen hathatós hadi történeteket a' hivatal szerént való tudósításokból a' Magyar Kurir Olvasóival körülalásosan közölhetnénk, azokat csak summásan kivánnak előadni. Mindjárt a' szövetséges hadi seregeknek előre való nyomulásokkor, Marsal *Davoust* az alatta lévő Frantziákkal Hamburgba vissza ment, 's magoknak hagyta a' Dánusokat. Az alatt, hogy Orosz Generál *Woronzoff* a' Frantziákat Hamburg felé űzte, Anglus Generál *Walmoden* Oldeslohe, Svékus Generál *Stedingk* Marsal pedig *Lübeck* ellen mentek. Más oldalról Generál *Tettenborn* a' maga könnyű seregeivel Holzatziába beütött, a' Dánusoknak Frantziákkal való egyességeket kétfelé vágta, és mind oldalaslág, mind hátul szüntelen nyughatatlanoktatta a' hátráló ellenséget, a' ki vele szembe szállni nem mérészelvén, mind *Lübecket*, mind *Oldeslohet* a' szövetséges hadi seregek által adta, 's tartóztatlanul az Eyder folyóvíz felé marsírozott, a' hova Marsal *Stedingk* és *Wallmoden* Generálisoktól nyomon űzetteget.

A' hátráló Dánus hadi népet *Bornholt* mellett utól érvén a' Svétziai hadi seregek azt mindjárt megtámadták, megverték, sok ágyúikat elvették. — Generál *Tettenborn* mind oldalaslág, mind hátul nyughatatlan-

kodtatván az ellenséget, minden felé portázó katonákat küldött ki, ő maga pedig, semmit sem ügyelvén a' felette rossz útakra, megkettőzött lépésekkel az Eyder folyóvízhez marsírozott. (Ez a' nagy folyóvíz Holsatziába ered, és minekutánna mind ezt, mind a' Slesviki tartományokat által futná, a' Német tengerbe omlik), útjában sok puskaporos és munitziós szekereket, az azokat fedező Dánus csoportokkal együtt elfogott, ezeken kívül 300 fegyveres embert, sok hadi tisztet, és igen sok fontos írásokat fogott el. Egy faluhelységben, mellyben egy osztály Dánus seregre talált, maga is bement, 's abból mind addig ki nem jött, míg az ott elrejtezett Dánus katonákat fel nem találta, 's fegyvereiktől meg nem fosztotta.

A' Holsatziai vagy Holsteini lakosok, a' kik a' Kozákoknak csak híreket hallották, de soha egyet sem láttak, azoknak nem várt szemlézéseken nem annyira félelemben, mint inkább álmétkedésben estek, meg nem foghatván, mitsoda járatlan útakon mentek azok közikbe. Más részről nagyon örvendettek a' szövetséges hadi seregeknek látásokon, 's úgy fogadták azokat, mint atyokfiat 's barátikat, ezekbe jutván az, hogy az Orosz uralkodó Fejedelmeknek őseik Holsatziai születésűek voltak. (Néhai *III. Péter* Orosz Császár, néhai *II. Katalin* Orosz Császárnénak a' férje Holstein Gottorpi Hertzeg volt, a' ki 1742-ik esztendőben Pétersburgba vitetvén, ott az Orosz vallásra tért, 's 1762-ik esztendőben, *Ersébet* Császárné halála után, a' Császári székbe űlt, de attól azon esztendő Julius havában meg is fosztatott, Ez a' *III. Péter* Császár a' most uralkodó *I. Sándor* Császárnak nagy atya volt).

Dec. 29-ik napján adtak 100 Forint Conventziós pénzért 176 forintot Váltótrédulában. — Egy Császár aranyért 8 f. tot 10 krt.